

KOLLEKTIVAVTAL OM AVTALSFÖRSÄKRINGAR FREMIA-LO

Innehållsförteckning

KOLLEKTIVAVTAL OM AVTALSFÖRSÄKRINGAR FREMIA-LO	6
FÖRKORTNINGAR I TEXTEN.....	7
GEMENSAMMA FÖRSÄKRINGSVILLKOR FÖR AVTALSFÖRSÄKRINGAR FREMIA-LO från 2019-01-01.....	8
Avtalsförsäkringar Fremia-LO	8
Försäkringsvillkor	8
Försäkringsavtal	9
Nyanslutning	9
Kollektivavtal om anslutning till avtalsförsäkringar Fremia-LO	9
Försäkringsavtalets ikraftträdande	9
Uppsägning av försäkringsavtal	9
Försäkringsavtalets omfattning	10
Avtalsförsäkringar Fremia-LO för anställda	10
Definition arbetare/tjänsteman.....	10
Försäkringarna för företagare, make m.fl.....	10
Hemarbetstagare	10
Utlandstjänst.....	11
Premier	11
Fastställande av premier.....	11
Debiteringsunderlag	11
Premiebetalning.....	11
Skyldighet att lämna uppgifter	11
Nämnder	12
Tvist – Skiljenämnd	12
Garanti	12
Premiegaranti	12
Försummelse m m	12
Underlåtelse att teckna försäkringsavtal eller lämna uppgifter	13
Dröjsmålsränta.....	13
Förseningsavgift.....	13
Force majeure	13
Särskilda bestämmelser för hemarbetstagare.....	13
Bestämmelser för Avtalsförsäkringar Fremia-LO vid utlandstjänstgöring	14
TFA vid utlandstjänstgöring	15
Ersättning vid bortfall av svensk sjukpenning.....	15
Pensionsförmåner vid bortfall av allmän pension i Sverige	16

Läkekostnadsförsäkring	17
AVTALSGRUPPLIVFÖRSÄKRING (AGL)	18
AGL-förmåner	18
Rätt till AGL-förmåner	18
Rätt till AGL-förmåner i särskilda fall	18
Inträde av AGL-skydd	18
AGL-skydd under anställning	19
AGL-skydd vid sjukdom	19
Efterskydd	19
Efterskydd efter 180 dagars anställning	19
Efterskydd i övriga fall	20
AGL-förmåner	20
Begravningshjälp	20
Grundbelopp	20
Barnbelopp	21
AGL-förmåner efter anställd som fyllt i § 32 a LAS angiven ålder	21
AGL-förmåner efter den som varit anställd för att utföra arbete under mindre än 8 timmar/vecka	21
AGL-förmåner efter den anställdes make, registrerade partner eller sammanboende	21
Förmånstagarförordnande	22
Förordnandet	22
Grundbelopp	22
Barnbelopp	23
Begravningshjälp	23
Allmänna bestämmelser	23
Beräkning av arbetstid i vissa fall	23
Samordning	23
Skaderegistrering	23
Oriktig uppgift	23
Felaktigt utbetalt belopp	23
BESTÄMMELSER FÖR GEMENSAM TJÄNSTEPENSION, (GTP)	23
Försäkringstagare och försäkrad	24
Oriktiga uppgifter	24
Återköp	24
Bestämmelser för ålderspension	24
Intjänande av pension	24

Pensionsmedförande lön.....	25
Pensionsålder och pensionens storlek.....	25
Val av förvaltare och dispositionen av premien	25
Flytt av pensionskapital	26
Återbetalningsskydd	26
Värdebesked	26
Förmånstagare.....	27
§ 10 Generellt förordnande	27
Särskilt förordnande	27
GTP-Familjeskydd	28
Försäkringsbestämmelser m m.....	28
Försäkringstagare - försäkrad	28
När försäkringsskyddet träder i kraft.....	28
När försäkringen upphör	28
Pensionens storlek.....	28
Utbetalning av pension	28
Förmånstagare.....	29
Generellt förordnande.....	29
Sambo	29
Make/maka, registrerad partner eller sambo avlider.....	29
Särskilt förordnande	29
Avstående från pension	30
Rätt att senarelägga utbetalning av pension	30
Oriktiga uppgifter.....	30
Premie.....	30
Premiefrielse.....	30
Efterskydd	31
Fortsättningsförsäkring.....	31
Värdesäkring	31
Deltagande i främmande krig eller i politiska oroligheter utom Sverige	31
Förfogande över försäkringen	31
Åtgärder för utbetalning.....	32
Räntebestämmelser.....	32
Premiebetalning till GTP vid uppsägning på grund av arbetsbrist.....	33
Premiebetalning vid ledighet enligt förtroendemannalagen (FML) § 6.....	33
Försäkringsbestämmelser enligt övergångsreglerna för födda 1933 - 1968	34

Pension	34
Sjuklivränta	34
Förlängd livränta	34
Återbäring och värdesäkring.....	35
Utbetalning	35

Bilaga 1 Försäkringsvillkor Afa

Bilaga 2 Försäkringsvillkor Folksam

KOLLEKTIVAVTAL OM AVTALSFÖRSÄKRINGAR FREMIA-LO

Fremia och Landsorganisationen i Sverige (LO) har träffat överenskommelser om

- avtalsgrupplivförsäkring (AGL)
- avtalsgruppsjukförsäkring (AGS)
- föräldrapenningtillägg (FPT)
- gemensam tjänstepension (GTP) inklusive premiefrielseförsäkring för ålderspension
- omställningsavtal för organisationer inom civilsamhälle, idéburna och kooperativa organisationer

Fremia, LO och PTK har träffat överenskommelse om

- trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA) – före den 1 juli 1977 benämnd trygghetsförsäkring vid yrkesskada (TFY) gemensamt benämnda Avtalsförsäkringar Fremia-LO.

Dessutom har parterna överenskommit om

- gemensamma försäkringsvillkor innehållande främst bestämmelser om försäkringsavtal, premier, uppgiftsrapportering och dylikt.
- Huvudavtal om trygghet, omställning och anställningsskydd samt Kollektivavtal om omställning.

Bestämmelser om skyldighet att teckna samtliga försäkringar har intagits i kollektivavtalen mellan Fremia och förbunden inom LO samt vad gäller TFA även mellan Fremia och förbunden inom PTK.

De avtalsslutande parterna har uppdragit åt KPA Pensionservice AB med särskilt företagsnamn Pensionsvalet PV att administrera försäkringarna.

Denna handling innehåller de efter godkännande av de avtalsslutande parterna, fastställda försäkringsvillkor/villkor/bestämmelser för Avtalsförsäkringar Fremia-LO.

För AGS, FPT och TFA gäller de Gemensamma försäkringsvillkoren för Afa-försäkringarna.

För GTP och GL gäller de gemensamma försäkringsvillkoren för avtalsförsäkringar Fremia-LO.

Försäkringsvillkoren ansluter sig i stort till överenskommelsen mellan Svenskt Näringsliv, LO och PTK om Afa-försäkringarna. Paragrafer som ej är tillämpliga inom avtalsområdet Fremia-LO har ej medtagits i detta villkorshäfte.

FÖRKORTNINGAR I TEXTEN

Fremia = Arbetsgivarförbundet Fremia (Fremia)

LO = Landsorganisationen i Sverige

PTK = Förhandlings- och samverkansrådet PTK

Pensionsvalet = KPA Pensionservice AB med särskilt företagsnamn Pensionsvalet PV

Afa Försäkring = Afa Försäkring tjänstepensionsaktieföretag som gemensam organisation för det som tidigare var Afa Liv tjänstepensionsaktieföretag,

Afa Sjuk tjänstepensionsaktieföretag och Afa Trygg tjänstepensionsaktieföretag.

Afa Livförsäkring = Afa Liv tjänstepensionsaktieföretag

Afa Sjukförsäkring = Afa Sjuk tjänstepensionsaktieföretag

Afa Trygghetsförsäkring = Afa Trygg tjänstepensionsaktieföretag

TSL = Kollektivavtalsstiftelsen Trygghetsfonden TSL

AGL = Avtalsgrupplivförsäkring för arbetare

AGS = Avtalsgruppsjukförsäkring

FPT = Föräldrapenningtillägg

ITP = Industrins och handelns tilläggspension (tjänstemän)

GTP = Gemensam tjänstepension

KTP = Kooperationens tilläggspension (tjänstemän)

KAP = Kooperationens avtalspension

PSA = Avtal om ersättning vid personskada (Statens personskadeavtal)

STP = Särskild tilläggspension

STPK = Särskild tilläggspension inom Kooperationen

STPK-K = Komplettering till STPK

TFA = Trygghetsförsäkring vid arbetsskada

TFA-KL = Trygghetsförsäkring vid arbetsskada för anställda hos Kommuner, landsting, regioner, Svenska kyrkan m.fl.

TFY = Trygghetsförsäkring vid yrkesskada

FAL = Försäkringsavtalslag

SFB = Socialförsäkringsbalk (2010:110)

SFBP = Lag (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken

SjLL = Sjuklönelagen

GEMENSAMMA FÖRSÄKRINGSVILLKOR FÖR AVTALSFÖRSÄKRINGAR FREMIA-LO från 2019-01-01

Avtalsförsäkringar Fremia-LO

§ 1 Fremia och LO har träffat överenskommelser om

- Avtalsgruppsjukförsäkring (AGS)
- Grupplivförsäkring (AGL)
- Försäkring om föräldrapenningtillägg (FPT)

Fremia, LO och PTK har träffat överenskommelse om

- Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA).

Utöver ovan angivna överenskommelser har Fremia och LO överenskommit om bestämmelser för Gemensam tjänstepension (GTP), inklusive familjeskydd och premiebefrielseförsäkring.

Överenskommelserna kallas nedan Avtalsförsäkringar Fremia-LO. Försäkringsvillkor och bestämmelser kallas nedan försäkringsvillkor.

Försäkringsgivare för Avtalsförsäkringar Fremia-LO framgår av respektive försäkringsvillkor.

Försäkringsavtal om Avtalsförsäkringar Fremia-LO träffas mellan arbetsgivare och KPA Pensionsservice AB med särskilt företagsnamn Pensionsvalet PV (nedan kallat Pensionsvalet), som företräder de olika försäkringsgivarna. Av anslutningsavtalet framgår för vilka avtalsförsäkringar som försäkringsavtal träffats.

Försäkringsvillkor

§ 2 För GTP och GL gäller de av Fremia och LO godkända försäkringsvillkoren liksom de bestämmelser i övrigt som fastställts av Fremia och LO. För GTP och AGL gäller dessutom de av Fremia och LO godkända gemensamma försäkringsvillkoren för avtalsförsäkringar Fremia-LO liksom de bestämmelser i övrigt som fastställts av Fremia och LO.

För AGS och FPT gäller de av Svenskt Näringsliv och LO godkända försäkringsvillkoren liksom de bestämmelser i övrigt som fastställts av Svenskt Näringsliv och LO. För AGS och FPT gäller dessutom de av Svenskt Näringsliv, LO och PTK godkända Gemensamma försäkringsvillkoren för Afa-försäkringarna liksom de bestämmelser i övrigt som fastställts av Svenskt Näringsliv, LO och PTK.

För TFA gäller de av Fremia, LO och PTK godkända försäkringsvillkoren samt de bestämmelser i övrigt som fastställts av Fremia, LO och PTK. För TFA gäller dessutom de av Svenskt Näringsliv, LO och PTK godkända Gemensamma försäkringsvillkoren för Afa-försäkringarna liksom de bestämmelser i övrigt som fastställts av Svenskt Näringsliv, LO och PTK.

För Avtalsförsäkringar Fremia-LO gäller svensk rätt.

Ändring av, undantag från eller tillägg till de gemensamma försäkringsvillkoren för Avtalsförsäkringar Fremia-LO samt försäkringsvillkoren för GTP och AGL eller andra till nämnda försäkringar knutna

bestämmelser kan efter godkännande av Fremia och LO fastställas av försäkringsgivarna under löpande avtalstid.

För AGS och FPT får motsvarande ske efter godkännande av Svenskt Näringsliv och LO, och beträffande TFA och de Gemensamma försäkringsvillkoren för Afa-försäkringarna av Svenskt Näringsliv, LO och PTK.

Sådan ändring gäller för såväl arbetsgivare som anställd från den tidpunkt som beslutats.

Anmärkning:

Övergångsbestämmelse med anledning av införande av Socialförsäkringsbalken (2010:110).

Ett trettiotal socialförsäkringsförfattningar, däribland lagen om allmän försäkring (AFL) och lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF), upphör att gälla i och med att Socialförsäkringsbalken (SFB) träder ikraft den 1 januari 2011. De upphävda författningarna tillämpas alltjämt i fråga om ersättning och andra förmåner som avser tid före ikraftträdandet enligt 3 § lag (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken (SFBP).

Om det i försäkringsvillkor, beslut eller annat besked från Afa Försäkring eller Folksam Tjänstepension förekommer hänvisning till en författning eller en bestämmelse med motsvarande innebörd, ska hänvisningen fortsätta att gälla som om den istället skett till SFB eller bestämmelsen.

Försäkringsavtal

Nyanslutning

§ 3 Försäkringsavtal ingås enligt följande.

Pensionsvalet avsänder ett för avtalsförsäkringar Fremia-LO gemensamt anslutningsavtal till arbetsgivaren. Försäkringsavtal har slutits i och med att Pensionsvalet och arbetsgivaren undertecknat anslutningsavtalet.

Kollektivavtal om anslutning till avtalsförsäkringar Fremia-LO

§ 4 Innehåller kollektivavtal om anslutning till avtalsförsäkringar Fremia-LO bestämmelser som avviker från bestämmelserna i de rekommendationer rörande utformningen av sådant kollektivavtal som överenskommit mellan Fremia och LO respektive Fremia och PTK gäller försäkringsavtal om Avtalsförsäkringar Fremia-LO med sådana avvikelser endast efter godkännande av Fremia, LO och PTK.

Försäkringsavtalets ikraftträdande

§ 5 I anslutningsavtalet anges vid vilken tidpunkt försäkringsavtalet träder i kraft. Om i § 19 angiven garanti gäller för någon anställd skall försäkringsavtalet tecknas att gälla från den tidpunkt från vilken garantin gäller.

Uppsägning av försäkringsavtal

§ 6 Försäkringsavtal kan inte av någon part sägas upp så länge arbetsgivaren beträffande någon kategori av anställd är bunden av sådant kollektivavtal som medför att anställd omfattas av i § 19 angiven garanti.

I övriga fall kan försäkringsavtal upphöra att gälla tidigast vid utgången av månaden närmast efter den månad då arbetsgivaren eller Pensionsvalet sagt upp avtalet.

Pensionsvalet kan säga upp försäkringsavtalet om arbetsgivaren inte i rätt tid betalat förfallna premier, räntor och avgifter. Pensionsvalet kan även säga upp försäkringsavtalet om arbetsgivaren

underlåtit att lämna debiteringsunderlag för slutlig premie eller de uppgifter i övrigt som erfordras för att fastställa slutlig premie.

Försäkringsavtalets omfattning

Avtalsförsäkringar Fremia-LO för anställda

§ 7 Samtliga hos arbetsgivaren anställda som omfattas av kollektivavtal med LO-förbund och tjänstemän som är medlemmar i Handelsanställdas förbund omfattas av försäkringsavtalets bestämmelser om AGS, GTP, AGL samt FPT med de begränsningar som framgår av försäkringsvillkoren i övrigt.

Samtliga hos arbetsgivaren anställda omfattas av försäkringsavtalets bestämmelser om TFA med de begränsningar som framgår av försäkringsvillkoren i övrigt.

Undantag från eller tillägg till försäkringsavtalets bestämmelser framgår av anslutningsavtalet.

Definition arbetare/tjänsteman

§ 8 Med arbetare förstås anställd som omfattas av kollektivavtal mellan Fremia och förbund inom LO. Vad som gäller för arbetare gäller även tjänsteman som omfattas av kollektivavtal med Handelsanställdas förbund.

Med tjänsteman förstås anställd som omfattas av kollektivavtal för tjänstemän mellan Fremia och förbund inom PTK.

För anställda som inte omfattas av kollektivavtal enligt ovan sker bedömningen av vilken personalkategori den anställde tillhör med utgångspunkt från det kollektivavtal som skulle gälla för den verksamhet hos arbetsgivaren vari den anställde är sysselsatt, om arbetsgivaren som medlem i Fremia ingått kollektivavtal för verksamheten.

Försäkringarna för företagare, make m.fl.

§ 9 Företagare och make eller registrerad partner till företagaren omfattas inte av försäkringsavtalets bestämmelser för anställda.

Företagare och make eller registrerad partner, eller i vissa fall sammanboende till företagaren omfattas av TFA på sätt som anges i försäkringsvillkoren för TFA.

Ägare och styrelseledamot i företag vilket tecknat försäkringsavtal samt make eller registrerad partner till sådan person eller i vissa fall sammanboende omfattas av TFA på sätt som anges i försäkringsvillkoren för TFA.

Som företagare betraktas

- i företag som inte är juridisk person samtliga ägare
- i handelsbolag samtliga delägare
- i kommanditbolag komplementär
- i aktiebolag, aktieägare vars aktieinnehav för sig eller sammanräknat med aktier som ägs av make eller registrerad partner, förälder eller barn till aktieägaren, uppgår till minst en tredjedel av aktierna i bolaget.

Fremia, LO och vad avser TFA PTK, kan medge att även annan ägare får betraktas som företagare.

Hemarbetstagare

§ 10 För hemarbetstagare, varmed här avses anställda som i sin bostad eller i lokal i direkt anslutning till denna utför arbete åt arbetsgivare gäller särskilda bestämmelser som framgår av §§ 26-28.

Utlandstjänst

§ 11 För anställd hos arbetsgivare som bedriver varaktig verksamhet i Sverige gäller försäkringsavtal om Avtalsförsäkringar Fremia-LO vid utlandstjänstgöring i den omfattning och på sätt som anges i "Bestämmelser för Avtalsförsäkringar Fremia-LO vid utlandstjänstgöring" §§ 29-55.

Premier

Fastställande av premier

§ 12 Premiesats för varje försäkring fastställs av respektive försäkringsgivare normalt före ingången av varje kalenderår (premieåret). Premiesats för GTP fastställs dock av Fremia och LO. Vid särskilda omständigheter kan beslutas om ändring av premiesatsen under premieåret.

Premie för sådan tilläggsförmån som utges enligt "Bestämmelser för Avtalsförsäkringar Fremia-LO vid utlandstjänstgöring" beräknas enligt vad som anges i nämnda bestämmelser.

Premie för Avtalsförsäkringar Fremia-LO uttas som preliminär och slutlig premie, för GTP uttas endast slutlig premie. Premie bestäms som procent (premiesats) av debiteringsunderlag.

För försäkringsavtal gäller en minsta årspremie, bestämd i kronor.

Debiteringsunderlag

§ 13 Debiteringsunderlag för slutlig premie utgörs av företagets årslönesumma, lönesumma per kalendermånad för GTP, för respektive kategori av anställda beräknad på sätt som anges i särskilda anvisningar.

Debiteringsunderlag för preliminär premie utgörs som regel av företagets lönesumma för respektive kalendermånad.

Erhålles inte fullständig uppgift för bestämmande av debiteringsunderlag äger Pensionsvalet fastställa detta med ledning av vad som är för Pensionsvalet känt eller antagit angående arbetsgivarens rörelse.

Premiebetalning

§ 14 Arbetsgivaren betalar preliminär premie, för GTP slutlig premie, för Avtalsförsäkringar Fremia-LO via gemensam faktura för varje kalendermånad. Fakturerade premier skall inbetalas till Pensionsvalet senast på fakturans förfallodag. Pensionsvalet äger rätt att avräkna inbetalt belopp, som inte kan hänföras till bestämd faktura, mot i första hand fakturerat premiebelopp.

Sedan slutlig premie fastställts efter utgången av premieåret skall preliminärt fakturerad premie avräknas mot den slutliga premien.

Invändning mot uppgift på faktura skall lämnas utan dröjsmål. Krav framställt senare än tio år efter fakturadatum berättigar ej till återbetalning.

§ 15 Om arbetsgivare i kollektivavtal förbundit sig att teckna försäkringsavtal men sedan försummar detta debiteras premie från den tidpunkt då kollektivavtalet trädde i kraft.

Skyldighet att lämna uppgifter

§ 16 Arbetsgivare eller anställd skall på begäran av Pensionsvalet eller försäkringsgivare lämna de uppgifter som påkallas för utredning om rätten till förmåner enligt Avtalsförsäkringar Fremia-LO, premieberäkning m.m.

Nämnder

§ 17 Fremia och LO har träffat överenskommelse om en särskild nämnd, Kooperativa fackliga försäkringsnämnden (nedan kallad KFF-nämnden), vilken skall svara för tolkningen av sådana överenskommelser mellan Fremia och LO som avses i § 1 rörande AGL och GTP, inklusive familjeskydd och premiefrielseförsäkring, Omställningsavtal samt i övrigt vara rådgivande till försäkringsgivarna. Beslut i nämnd skall vara enhälligt. Arbetsgivare eller anställd kan begära att fråga som angår honom skall tas upp till behandling i KFF-nämnden.

Tolkningar eller fråga som avser AGS, FTP eller TFA behandlas av AGS-nämnden, FPT-nämnden respektive TFA-nämnden.

Tvist – Skiljenämnd

§ 18 Tvist om tolkning och tillämpning av försäkringsavtal eller försäkringsvillkor rörande AGL och GTP eller andra av respektive försäkringsgivare fastställda bestämmelser avgörs av en skiljenämnd bestående av KFF-nämnden kompletterad med en av Fremia och LO gemensamt utsedd ordförande.

Tvist avseende AGS, FPT eller TFA avgörs på sätt som framgår av § 18 i de gemensamma villkoren för Afa-försäkringarna.

Garanti

§ 19 Har arbetsgivare i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till Avtalsförsäkringar Fremia-LO men sedan försummat detta, skall den som arbetar inom det sakliga tillämpningsområdet för sådant kollektivavtal ha förmåner i samma utsträckning som om försäkringsavtal hade träffats.

Denna garantiregel gäller för kollektivavtal vari upptagits bestämmelse om Avtalsförsäkringar Fremia-LO och som träffats med förbund inom LO samt för avtal om allmänna anställningsvillkor för tjänstemän med förbund inom PTK med bestämmelse om TFA. Garantiregeln gäller även för anställda som omfattas av annat kollektivavtal om Fremia och LO samt, i fråga om avtal med bestämmelse om TFA, även PTK godkänner detta.

Garantiregeln gäller även för anställd som omfattas av "Bestämmelser för Avtalsförsäkringar Fremia-LO vid utlandstjänstgöring" om arbetsgivaren för sin verksamhet i Sverige är bunden av sådant kollektivavtal som sägs i föregående stycke.

Garantiregeln omfattar inte företagare eller make eller registrerad partner till företagare.

Premiegaranti

§ 20 Har arbetsgivaren inte betalat hela den slutliga premien skall den anställde ändå gottskrivas premiebetalning för den individuella delen enligt § 4 i bestämmelserna för GTP. Denna garanti gäller för den som är anställd hos arbetsgivare som är bunden av sådant kollektivavtal som medför att någon anställd omfattas av i § 19 angiven garanti.

Anställd hos arbetsgivare som inte är bunden av sådant kollektivavtal som anges i § 19, tillgodoräknas premiebetalning för den individuella delen enligt § 4 i bestämmelserna för GTP motsvarande den premie arbetsgivaren betalat, under förutsättning att arbetsgivaren lämnat de uppgifter som erfordras för att fastställa slutlig premie.

Försummelse m m

§ 21 I stället för eljest gällande system för fastställande av påföljder vid bristande fullgörande av skyldigheter skall, enligt vad som särskilt föreskrivs i kollektivavtal, bestämmelserna i §§ 22-24 gälla.

Underlåtelse att teckna försäkringsavtal eller lämna uppgifter

§ 22 Underlåter arbetsgivare, som enligt kollektivavtal är eller har varit skyldig därtill, att teckna försäkringsavtal, äger KFF-nämnden vid vite av belopp, som KFF-nämnden bestämmer, förelägga arbetsgivaren att inom av KFF-nämnden angiven tid fullgöra sin skyldighet enligt avtalet.

Fråga om utdömande av förfallet vite avgörs av den i § 18 nämnda skiljenämnden. Utdömt vite tillfaller Pensionsvalet.

Har förmån enligt § 19 utgetts till anställd hos arbetsgivare, som trots anmodan från Pensionsvalet underlåtit att fullgöra kollektivavtalsenlig skyldighet att teckna försäkring, kan berört fackförbund föra talan hos arbetsdomstolen om kollektivavtalsbrott.

I fall av uppenbar tredska äger KFF-nämnden ålägga arbetsgivare, vid vite av belopp som KFF-nämnden bestämmer, att inom av KFF-nämnden angiven tid lämna enligt § 16 begärda uppgifter. Fråga om utdömande av förfallet vite avgörs av den i § 18 nämnda skiljenämnden. Utdömt vite tillfaller Pensionsvalet.

Arbetsgivare som utdöms vita av skiljenämnden ska även betala eventuell påminnelse- och indrivningskostnad.

Dröjsmålsränta

§ 23 Arbetsgivare som försummat att i rätt tid betala premie skall utöver förfallen premie betala ränta på utestående belopp enligt en räntesats motsvarande den vid varje tid gällande referensräntan enligt räntelagen ökad med åtta procentenheter samt eventuella påminnelse- och indrivningskostnader.

Arbetsgivare som tecknat försäkring senare än vad som enligt kollektivavtalet ålegat hen skall betala premie jämte ränta enligt föregående stycke från den dag premien skulle ha förfallit om försäkringen hade tecknats i rätt tid.

Om synnerliga skäl föreligger kan Pensionsvalet nedsätta fordran.

Förseningsavgift

§ 24 Om en arbetsgivare underlåtit att i rätt tid lämna debiteringsunderlag för premie och/eller de uppgifter i övrigt som erfordras för att kunna fastställa premien äger Pensionsvalet rätt att påföra denne en förseningsavgift om 1000 kronor.

Force majeure

§ 25 Om dröjsmål med utredning rörande försäkringsfall eller med utbetalning uppstår genom myndighets åtgärd, krigshandling, strejk, lockout, bojkott, blockad eller liknande händelse är varken Pensionsvalet, försäkringsgivaren eller arbetsgivaren ansvarig för förlust som härigenom kan uppkomma för den som äger rätt till förmån.

Särskilda bestämmelser för hemarbetstagare

§ 26 En hemarbetstagare skall anses som anställd enligt försäkringsvillkoren för Avtalsförsäkringar Fremia-LO fr o m den dag, då arbetet lämnades ut till hen, och t o m dagen för inlämnandet av det färdiga arbetet.

§ 27 Beräkning av arbetsinkomst för hemarbetstagaren enligt försäkringsvillkoren för Avtalsförsäkringar Fremia-LO sker genom att hemarbetstagarens förtjänst (inkl. särskild semesterlön) för tillämplig tidsperiod minskas med eventuellt hemarbetstillägg eller annan ersättning till hemarbetstagaren för använt material, använda redskap eller dylikt.

Ingår i arbetsförtjänsten ersättning för material eller redskap (motsvarande) och är ersättningens storlek inte känd skall förtjänsten minskas med 15%.

§ 28 Beräkning av arbetad tid enligt försäkringsvillkoren för Avtalsförsäkringar Fremia-LO sker genom att hemarbetstagarens inkomst divideras med nedan angivna penningfaktor. Penningfaktorn utgörs av lägsta timlön i lönegrupp 1 i avtalet Teknikavtalet IF Metall (vid hemslöjdsarbete reducerat med 40%) såvida inte Pensionsvalet fastställer annan faktor.

Vid beräkning av arbetad tid enligt villkoren för AGL används den vid varje kalenderkvartals ingång gällande penningfaktorn.

Bestämmelser för Avtalsförsäkringar Fremia-LO vid utlandstjänstgöring

§ 29 Dessa bestämmelser omfattar anställd som på arbetsgivarens uppdrag tjänstgör utomlands och som omedelbart före påbörjandet av tjänstgöringen utanför Sverige genom förvärvsarbete i verksamhet eller genom drift av näringsverksamhet i Sverige enligt 6 Kap 2 § SFB omfattades av svensk socialförsäkring eller fullgjorde utlandstjänstgöring som omfattades av dessa bestämmelser. Bestämmelserna omfattar dock inte den som samtidigt är anställd hos utländsk juridisk person med vilken hen träffat anställningsavtal innefattande regler om sociala förmåner.

§ 30 Anställd, vars utlandstjänstgöring avses vara eller varar mer än sex år, får efter överenskommelse mellan arbetsgivaren och den anställde undantas från viss försäkring eller alla Avtalsförsäkringar Fremia-LO. Sådan överenskommelse får även träffas med anställd som samtidigt har anställning hos utländsk juridisk person men inte träffat anställningsavtal med denna innefattande regler om sociala förmåner, samt med anställd som vid utsändningen inte var bosatt i Sverige. Har sådan överenskommelse träffats skall Pensionsvalet underrättas.

§ 31 Försäkringsavtal om Avtalsförsäkringar Fremia-LO gäller i fall som anges ovan med den omfattning som framgår av §§ 7-9 i de gemensamma försäkringsvillkoren för Avtalsförsäkringar Fremia-LO eller med den omfattning som särskilt angetts av Pensionsvalet i anslutningsavtalet. I § 9 omnämnd person omfattas dock av försäkringsskydd under utlandstjänstgöring endast om hen har rätt till svensk sjukpenning.

§ 32 Vid utlandstjänstgöring gäller i tillämpliga delar de gemensamma försäkringsvillkoren för Avtalsförsäkringar Fremia-LO samt försäkringsvillkoren för respektive försäkring med nedan upptagna ändringar och tillägg.

Bestämmelserna i §§ 53 och 54 gäller inte för anställd som tjänstgör i annat EU/EES-land eller i annat land med vilket Sverige ingått en socialförsäkringskonvention.

§ 33 Lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet medräknas inte i den inkomst som ska ligga till grund för beräkning av förmån.

§ 34 Med sjukpenning jämställs dagsersättning som utges som särskild AGS-förmån enligt § 50.

§ 35 Avgift enligt §§ 53 och 54 ska minskas med premier för annan av arbetsgivaren betald försäkring samt med arbetsgivaravgifter för utländsk socialförsäkring, för motsvarande förmåner. I övrigt sker samordning i fråga om ersättning som den anställde kan erhålla från annan av arbetsgivaren betald försäkring, annan förmån som arbetsgivaren utger, svensk eller utländsk socialförsäkring eller arbetsskadeförsäkring eller enligt utländska

skadeståndsrättsliga regler samt ersättningar genom liknande förutnämnda förmåner. Samordning sker då enligt regler som uppställs för varje enskilt land.

§ 36 Vid bortfall av utländsk periodisk förmån med vilken samordning skett utges ersättning motsvarande bortfallet om detta per månad motsvarar minst 0,4% av prisbasbeloppet enligt socialförsäkringsbalken (SFB).

§ 37 Om försäkringsgivare för nedan angivna förmåner så begär, är den försäkrade skyldig att vid försäkringsfall återvända till Sverige.

§ 38 Försäkrad är vid återkomst till Sverige skyldig att omedelbart göra anmälan till Försäkringskassan.

§ 39 Meddelande om att anställd tjänstgör i utlandet ska lämnas till Pensionsvalet av arbetsgivaren när den anställde inte längre har rätt till svensk sjukpenning enligt SFB.

§ 40 Arbetsgivare betalar premier för Avtalsförsäkringar Fremia-LO för anställd vid utlandstjänstgöring enligt samma regler som för anställd i Sverige. Därutöver kan uttas särskild tilläggspremie enligt i §§ 45, 52, 53 och 54 angivna bestämmelser.

TFA vid utlandstjänstgöring

§ 41 Under tjänstgöring i utlandet omfattar TFA även skadefall som beror av sjukdom och olycksfall, som kan antagas ha sin orsak i miljöfaktorer, som klart avviker från vad som förekommer inom Sverige eller sådana speciella risker som den anställde på grund av sin utlandsvistelse rimligen inte kan undvika om sjukskrivningstiden överstiger 180 dagar. Ersättning för fysiskt och psykiskt lidande av övergående natur (sveda och värk) lämnas dock även vid kortare sjukskrivning, om det fysiska och psykiska lidandet har varit svårt.

§ 42 När ersättning enligt försäkringsvillkoren för TFA ska fastställas enligt eller grundas på skadeståndsrättsliga regler avses därmed i Sverige gällande skadeståndsrättsliga regler.

§ 43 Vid bortfall av utländsk periodisk förmån med vilken samordningen skett kan omprövning ske enligt § 23 i försäkringsvillkoren för TFA.

§ 44 Vid bestående invaliditet till följd av arbetsskada utges ersättning för inkomstförlust enligt § 13 i TFA-villkoren. Om den anställde inte omfattas av svensk arbetsskadeförsäkring utges ersättning även för lönedelar under 7,5 prisbasbelopp.

§ 45 Arbetsgivaren ska betala särskild tilläggspremie enligt av Afa Trygghetsförsäkring fastställda regler för sådan anställd, som inte längre har rätt till svensk sjukpenning och som inte omfattas av läkekostnadsförsäkring tecknad av arbetsgivaren.

Ersättning vid bortfall av svensk sjukpenning

§ 46 Försäkringsgivare för särskild AGS-förmån vid bortfall av svensk sjukpenning är Afa Sjukförsäkring.

§ 47 Dagersättning vid bortfall av svensk sjukpenning utges som särskild AGS-förmån under tid anställd inte har en av försäkringskassan fastställd sjukpenninggrundande inkomst på grund av utlandstjänstgöringen enligt bestämmelserna i §§ 48-51.

§ 48 Dagsersättningen utges vid arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall om sjukpenning skulle ha utgetts från svensk försäkringskassa. Dagsersättning utges dock endast under de förutsättningar som anges i § 5 och §§ 12-13 i försäkringsvillkoren för AGS.

§ 49 Dagsersättningen utbetalas t o m dagen före den då sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt SFB utges eller skulle ha utgetts.

§ 50 Dagsersättningen ska motsvara sjukpenningen den anställda skulle ha erhållit på grund av anställning hos arbetsgivaren i Sverige.

§ 51 Försäkrad som återvänder till Sverige har rätt till fortsatt försäkringsskydd (efterskydd) till dess försäkringskassan fastställer en sjukpenninggrundande inkomst, dock längst under 30 dagar efter återkomsten till Sverige.

§ 52 Arbetsgivare som har anställd med rätt att erhålla dagsersättning vid bortfall av svensk sjukpenning, ska betala särskild tilläggspremie till AGS enligt av Afa Sjukförsäkring fastställda regler.

Pensionsförmåner vid bortfall av allmän pension i Sverige

§ 53 Arbetsgivaren ska för anställd som är född år 1954 eller senare och för vilken arbetsgivaren inte betalar lagstadgad ålderspensionsavgift i Sverige, betala motsvarande lagstadgad ålderspensionsavgift till en tjänstepensionsförsäkring på den anställdes lön upp 7,5 inkomstbasbelopp.

Anmärkning:

Den lagstadgade ålderspensionsavgiften för arbetsgivaren är för närvarande (år 2022) 10,21 %.

För anställd som är född 1953 eller tidigare ska avgiften minskas på följande sätt

Född år	Minskning med
1953	1/20
1952	2/20
1951	3/20
1950	4/20
1949	5/20
1948	6/20
1947	7/20
1946	8/20
1945	9/20
1944	10/20
1943	11/20
1942	12/20
1941	13/20
1940	14/20
1939	15/20
-1938 16/20	

§ 54 Arbetsgivaren ska för anställd, för vilken arbetsgivaren inte betalar lagstadgad efterlevandepensionsavgift i Sverige, på den anställdes lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp betala motsvarande avgift till en tjänstepensionsförsäkring. Försäkringen bör vara utformad så att den anställdes efterlevande kan ges ett skydd om den anställda avlider under tjänstgöringen utomlands.

§ 55 Tjänstepensionsförsäkring enligt §§ 53 och 54 ska ha samma utformning som förmånerna i GTP varvid bestämmelserna i bestämmelserna för GTP ska gälla i tillämpliga delar.

Försäkringarna tecknas genom Pensionsvalet i de försäkringsbolag som meddelar försäkringar för förmånerna i GTP. Pensionsvalet handhar administrationen på motsvarande sätt som för GTP.

Läkekostnadsförsäkring

Under utlandstjänstgöringen ska den anställda omfattas av läkekostnadsförsäkring innehållande de försäkringsvillkor som anges i mellan Fremia och LO överenskomna "Bestämmelser i försäkringsvillkor för läkekostnadsförsäkring vid utlandstjänstgöring".

Läkekostnadsförsäkringen ska tecknas att också omfatta make (sammanboende) och barn under 21 år till den utlandstjänstgörande om överenskommelse träffats mellan den anställda och arbetsgivaren om att dessa skall medfölja vid utlandstjänstgöringen.

AVTALSGRUPPLIVFÖRSÄKRING (AGL)

§ 1 För avtalsgrupplivförsäkring (AGL) gäller de gemensamma försäkringsbestämmelser för Avtalsförsäkringar Fremia-LO och de bestämmelser i övrigt som fastställts i överenskommelser som träffats av Fremia och LO.

§ 2 Varje försäkrad är försäkringstagare. De skyldigheter som försäkringstagare har mot försäkringsgivare, enligt FAL ska dock avse arbetsgivaren om det inte är fråga om uppgifter som den försäkrade har att lämna till försäkringsgivaren.

AGL-förmåner

§ 3 Förmåner som kan betalas enligt AGL är

- begravningshjälp
- grundbelopp
- barnbelopp.

Rätt till AGL-förmåner

§ 4 Rätt till AGL-förmåner föreligger efter anställd om denne

1. vid dödsfallet inte uppnått i LAS § 32 a angiven ålder,
2. uppfyllt villkoren för inträde av AGL-skydd enligt § 6 - 8
3. och haft AGL-skydd enligt § 9 - 10 eller haft efterskydd enligt § 11 - 16.

Rätt till AGL-förmåner i särskilda fall

§ 5 Efter anställd som fyllt LAS § 32 a angiven ålder kan rätt till AGL-förmåner finnas enligt bestämmelserna i § 20.

Efter den som är anställd för att utföra arbete under mindre än 8 timmar/vecka kan rätt till AGL-förmåner finnas enligt bestämmelserna i § 21.

Rätt till AGL-förmåner efter den anställdes make, registrerade partner eller sammanboende kan finnas i vissa fall enligt bestämmelserna i § 22.

Inträde av AGL-skydd

§ 6 AGL-skydd börjar gälla den dag den anställde börjar utföra arbete hos arbetsgivaren.

För att AGL-skyddet ska börja gälla krävs dock att den anställde är arbetsför. Som arbetsför anses inte den som har hel sjukpenning, mer än halv sjukersättning eller mer än halv aktivitetsersättning enligt bestämmelserna i socialförsäkringsbalken (2010:110) (SFB). Inte heller anses den arbetsför som är allvarligt sjuk och kortvarigt utför arbete.

§ 7 Om försäkringsavtalet börjar gälla senare än den dag den anställde började utföra arbete hos arbetsgivaren gäller AGL-skyddet från ikraftträdandedagen.

Var den anställde frånvarande från arbetet den dag försäkringsavtalet började gälla finns ändå AGL-skydd om frånvaron inte översteg 90 dagar. Om den anställde från tidpunkt under dessa 90 dagar får mer än halv sjukersättning eller mer än halv aktivitetsersättning enligt SFB gäller dock inte AGL-skydd.

§ 8 Om AGL gäller utan sådan kollektivavtalsenlig skyldighet att teckna Avtalsförsäkringar Fremia-LO som anges i garantiregeln i de gemensamma försäkringsbestämmelserna gäller AGL-skydd först

sedan den anställde under en tidsperiod om 90 dagar efter försäkringens ikraftträdande som arbetsför varit anställd i minst 60 dagar. AGL-skydd gäller dock om den anställde skulle avlida till följd av olycksfall som inträffat efter det att försäkringen börjat gälla och efter det den anställde som arbetsför börjat utföra arbete hos arbetsgivaren.

Som arbetsför anses inte den som har hel sjukpenning, mer än halv sjukersättning eller mer än halv aktivitetsersättning enligt SFB.

AGL-skydd under anställning

§ 9 Sedan AGL-skydd börjat gälla för den anställde gäller det så länge hen är anställd *för att utföra arbete minst 8 timmar/vecka (försäkringsgrundande anställningstid)*.

Frånvaro utöver sex månader i följd av annan orsak än sjukdom, ledighet med bibehållna anställningsförmåner eller hel ledighet enligt föräldraledighetslagen (1995:584) räknas dock inte som försäkringsgrundande anställningstid.

AGL-skydd vid sjukdom

§ 10 GL-skydd gäller, även efter det att den försäkringsgrundande anställningstiden upphört, vid sjukdom eller olycksfall som inträffat under försäkringsgrundande anställningstid eller under efterskyddstid och som medfört arbetsoförmåga.

AGL-skydd gäller även under tid när hel rehabiliteringspenning betalas ut med anledning av sådan sjukdom eller olycksfall som nämns ovan.

Efterskydd

§ 11 Med efterskydd avses att AGL-skydd fortsätter att gälla efter det att AGL-skydd under anställning och vid sjukdom upphört.

Efterskydd gäller längst till dess den försäkrade uppnått i § 32 a LAS angiven ålder.

Efterskydd efter 180 dagars anställning

§12 För anställd som uppfyller kravet på försäkringsgrundande anställningstid under minst 180 dagar gäller nedan angivet efterskydd.

Vid bestämmande av rätten till sådant efterskydd får även tidigare försäkringsgrundande anställningstid räknas med hos arbetsgivare som tecknat försäkring om AGL under förutsättning att någon del av den tidigare anställningen innehafts under de två år som närmast föregått den senaste anställningen.

§13 Efterskyddet gäller under 180 dagar (*allmän efterskyddstid*).

För försäkrad som blir arbetslös, tillträder ny anställning där kollektivavtalad livförsäkring ej tecknats, eller får hel föräldrapenning under allmän efterskyddstid fortsätter efterskyddet att gälla så länge arbetslösheten består eller föräldrapenningen betalas ut samt under tid därefter det antal dagar av den allmänna efterskyddstiden som inte har avräknats tidigare.

För försäkrad som under allmän efterskyddstid börjar en ny försäkringsgrundande anställningstid gäller, när denna upphör, fortsatt efterskydd under det antal dagar av den allmänna efterskyddstiden som inte har avräknats före början av den nya försäkringsgrundande anställningstiden.

Efterskydd gäller dock sammanlagt högst två år räknat från den tidpunkt efterskydd inträdde enligt § 11 första stycket.

§14 Med arbetslöshet förstås att den försäkrade står till den svenska arbetsmarknadens förfogande på sätt som krävs för att få ersättning enligt lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Även den som är arbetssökande i annan EU-stat på sätt som krävs för att erhålla dagpenning från arbetslöshetsförsäkringen anses stå till arbetsmarknadens förfogande, dock längst tre månader. Arbetslösheten kan styrkas genom intyg från offentlig arbetsförmedling eller registrerad arbetslöshetskassa.

Efterskydd i övriga fall

§15 Om den anställde inte har rätt till efterskydd enligt § 12 gäller efterskydd i stället lika många dagar som den anställde fullgjort försäkringsgrundande anställningstid. Beräkning av efterskydd efter AGL-skydd vid sjukdom §16 Har den försäkrade haft AGL-skydd under sjukdom enligt § 10 gäller efterskydd efter sjukdomstiden enligt reglerna i § 12 - 14 respektive § 15. Efterskyddet räknas ut genom att sjukdomstiden jämföras med försäkringsgrundande anställningstid.

AGL-förmåner

Begravningshjälp

§17 Begravningshjälp betalas ut till den avlidnes dödsbo med ett halvt prisbasbelopp.

Grundbelopp

§18 Grundbelopp betalas ut om den avlidne efterlämnar make, registrerad partner, sammanboende, arvsberättigat barn i första led eller förälder i enlighet med vad som anges i § 23.

Grundbeloppet fastställs med hänsyn till den avlidnes ålder enligt nedanstående tabell.

Hade den avlidne fyllt 55 och efterlämnar antingen make, registrerad partner eller sammanboende som gemensamt barn under 17 år eller endast barn, varav minst ett under 17 år, reduceras inte grundbeloppet på grund av den avlidnes ålder.

I tabellens kolumn 1 angivna belopp betalas ut i fall där den avlidne varit anställd för att utföra arbete minst 16 timmar/vecka. Har den avlidne varit anställd för att utföra arbete minst 8 men inte 16 timmar/vecka betalas hälften av i tabellen utgivna belopp.

Efterlämnar den avlidne som närmast anhörig endast arvsberättigat barn i första led som fyllt 21 år betalas hälften ut av i tabellen angivna grundbelopp, dock längst ett halvt prisbasbelopp.

Det prisbasbelopp som avses är det som gällde vid tidpunkten för dödsfallet.

Den försäkrades ålder vid dödsfallet

Ersättning i prisbasbelopp

Under 55 år	6,0
55 men inte 56 år	5,5
56 men inte 57 år	5,0
57 men inte 58 år	4,5
58 men inte 59 år	4,0
59 men inte 60 år	3,5
60 men inte 61 år	3,0
61 men inte 62 år	2,5

62 men inte 63 år	2,0
63 men inte 64 år	1,5
64 år eller däröver	1,0

Barnbelopp

§ 19 Barnbelopp betalas ut om den avlidne efterlämnar arvsberättigat barn i första led under 21 år, eller om make, registrerad partner eller sammanboende inte finns, syskon under 21 år som kan ta arv under förutsättning att syskonet inte har förälder i livet.

Barnbeloppet fastställs med hänsyn till barnets/syskonets ålder enligt nedanstående tabell.

I tabellens kolumn 1 angivna belopp betalas ut i fall där den avlidne varit anställd för att utföra arbete minst 16 timmar/vecka. Har den avlidne varit anställd för att utföra arbete minst 8 men inte 16 timmar/vecka utgör beloppet vad som anges i kolumn 2. Angivet tal avser prisbasbelopp.

Barnets/syskonets

Ålder vid försäkringsfallet	Kolumn 1	Kolumn 2
Under 17 år	2,00	1,00
17 eller 18 år	1,50	0,75
19 eller 20 år	1,00	0,50

AGL-förmåner efter anställd som fyllt i § 32 a LAS angiven ålder

§ 20 För anställt som fyllt i § 32 a LAS angiven ålder gäller rätt till AGL-förmåner enligt dessa försäkringsbestämmelser under förutsättning att hen sedan hen fyllt i § 32 a LAS angiven ålder och intill dödsfallet kvarstått i avlönat arbete. Försäkringsgrundande anställningstid tillgodoräknas dock inte vid frånvara som överstiger 90 dagar i en följd. Efterskydd finns inte.

AGL-förmåner efter den som varit anställd för att utföra arbete under mindre än 8 timmar/vecka

§ 21 Efter den som varit anställd för att utföra arbete mindre än 8 timmar/vecka föreligger rätt till begravningshjälp om anställd avlider under dag då hen utfört arbete. En förutsättning är dock att AGL-skydd har börjat gälla enligt § 6 - 8.

AGL-förmåner efter den anställdes make, registrerade partner eller sammanboende

§ 22 Begravningshjälp med halvt prisbasbelopp betalas ut, om den anställde har make, registrerad partner eller sammanboende som anges i § 23 och denne avlider, under följande förutsättningar:

1. den anställde ska uppfylla kraven för rätt till AGL-förmåner enligt § 4, punkterna 2 och 3, dock att hen ska ha varit anställd för att utföra arbete under minst 16 timmar/vecka,
2. den anställde ska vid dödsfallet inte ha fyllt 70 år och
3. den avlidne maken, registrerade partnern eller sammanboenden ska inte ha fyllt 67 år.

Finns gemensamt hemmaboende barn under 17 år eller hemmaboende barn under 17 år som är antingen makens, registrerade partners eller sammanboendens, betalas dessutom barnbelopp med 1 prisbasbelopp för varje sådant barn.

Rätt till försäkringsbelopp finns dock inte om minst motsvarande förmån betalas ut på grund av att den avlidne maken, registrerade partnern eller sammanboenden omfattas av AGL-skydd eller motsvarande som följer av annan kollektivavtalad tjänstegrupplivförsäkring.

Försäkringsbelopp enligt denna paragraf kan betalas ut om maken, registrerade partnern eller sammanboenden avlidit senare än den anställde till följd av olycksfall, epidemi eller liknande som förorsakat också den anställdes död.

Förmånstagarförordnande

§ 23 Försäkrad ska ifråga om försäkringsbeloppen anses ha gjort förmånstagarförordnande av nedan angivet innehåll (FÖRORDNANDET).

Förmånstagarens rätt bestäms enligt svensk lag.

Försäkrad kan när som helst ändra förordnandet genom att skriftligen till Pensionsvalet (lämpligen på särskild av Folksam fastställd blankett) ändra förordnandet. Ändrat förordnande ska inte avse utgående barnbelopp eller begravningshjälp om detta ej uttryckligen angetts i det ändrade förordnandet.

Förmånstagarens rätt kan i vissa fall komma att jämkas beroende på samordning med annan AGL- eller tjänstegrupplivförsäkring.

En förmånstagare kan helt eller delvis avstå sin rätt som förmånstagare till det försäkringsbelopp som ska betalas ut. Ett avstående innebär att den eller de som, enligt för försäkringen gällande förmånstagarförordnande, står närmast i turordning träder in som förmånstagare istället för den avstående förmånstagaren. Ett avstående ska ske skriftligt till försäkringsgivaren, innan försäkringsgivaren betalat ut försäkringsbeloppet.

Förordnandet

Grundbelopp

Förmånstagare är den som försäkringsbelopp ska utbetalas till enligt förmånstagarförordnande.

Om den försäkrade inte förordnat annan fysisk person som förmånstagare, gäller allmänt förmånstagarförordnande:

- 1) make eller registrerad partner
- 2) ogift person med vilken ogift försäkrad som vid dödsfallet stadigvarande under minst sex månader sammanbott under äktenskapsliknande förhållanden.
- 3) barn, barnbarn
- 4) föräldrar

Grundbelopp tillfaller efterlevande make, maka eller registrerad partner med oinskränkt äganderätt.

Make respektive registrerad partner är förmånstagare till dess att dom om äktenskapsskillnad respektive upplösning av registrerat partnerskap vunnit laga kraft.

Efterlämnas förutom arvsberättigat barn i första led även bröstarvinge till avlidet barn anses förordnandet innebära att det på barnen fallande försäkringsbeloppet ska fördelas enligt reglerna i 2 Kap 1 § andra stycket ärvdabalken (1958:637).

En förmånstagare kan helt eller delvis avstå sin rätt som förmånstagare till det försäkringsbelopp som ska betalas ut. Ett avstående innebär att den eller de som, enligt för försäkringen gällande

förmånstagarförordnande, står närmast i turordning träder in som förmånstagare istället för den avstående förmånstagaren. Ett avstående ska ske skriftligt till försäkringsgivaren innan försäkringsgivaren betalat ut beloppet.

Barnbelopp

Förmånstagare till varje utgående barnbelopp är det barn eller syskon, som beloppet avser.

Begravningshjälp

Förmånstagare till utgående begravningshjälp är den avlidnes dödsbo.

Allmänna bestämmelser

Beräkning av arbetstid i vissa fall

§ 24 Arbetstiden för deltidsanställd, vars veckoarbetstid inte är fastställd till minst 8 respektive 16 timmar/vecka, räknas ut med ledning av den faktiska genomsnittsarbetstiden under de senaste 12 arbetsveckorna.

Samordning

§ 25 Har den anställde mer än en anställning som omfattas av denna försäkring eller med denna jämförbar försäkring, betalas ut högst det försäkringsbelopp vartill arbetet berättigat om det utförts hos en arbetsgivare. Omfattas en och samma anställning av denna försäkring och annan härmed jämförbar försäkring, betalas ut högst det försäkringsbelopp som denna försäkring berättigar till.

AGL-skydd vid frånvaro under försäkringsgrundande anställningstid och efterskydd gäller inte under tid den försäkrade har försäkringsskydd på annat sätt med i huvudsak motsvarande förmåner. Om det senare försäkringsskyddet skulle upphöra före försäkringsfallet och förutsättningar saknas för samordning mellan berörda försäkringsgivare ska den på annat sätt försäkrade tiden vid beräkning av efterskydd betraktas som tid då den försäkrade varit arbetslös.

Skaderegistrering

§ 26 *Paragrafen har upphört. Anmälan till skadeanmälningsregister regleras i av parterna godkända försäkringsvillkor.*

Oriktig uppgift

§ 27 Oriktiga uppgifter kan leda till att försäkringen blir helt eller delvis ogiltig och att utbetalning nekas eller sänks.

Felaktigt utbetalt belopp

§ 28 Om försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare lämnat sådan uppgift till Folksam eller Pensionsvalet att utbetalning skett till fel mottagare kan Folksam eller Pensionsvalet inte göras ansvarig mot den rättmätiga mottagaren.

Om försäkrad eller förmånstagare har erhållit utbetalning med för högt belopp eller för tid då denne inte haft rätt till utbetalningen, kan Folksam återkräva eller kvittningsvis återta det felaktigt utbetalda beloppet.

BESTÄMMELSER FÖR GEMENSAM TJÄNSTEPENSION, (GTP)

För Gemensam Tjänstepension, GTP, gäller dessa bestämmelser samt försäkringsgivarens, av Fremia och LO godkända villkor. Vidare gäller de gemensamma försäkringsbestämmelser för

Avtalsförsäkringar Fremia-LO och bestämmelser i övrigt som Fremia och LO *träffat* överenskommelse om.

GTP omfattar:

Förmån	Försäkringsgivare
Ålderspension	Se § 7
Familjeskydd	Folksam Tjänstepension AB
Premiefrielseförsäkring för ålderspension vid sjukdom och föräldraledighet	Afa Sjukförsäkring

Övergångsregler

Pension	Folksam Tjänstepension AB
Sjuklivränta	Afa Sjukförsäkring
Förlängd livränta	Afa Trygghetsförsäkring

Försäkringstagare och försäkrad

§ 1 Vid försäkring är arbetsgivaren försäkringstagare. I fråga om rätten till försäkringsförmån anses varje försäkrad som försäkringstagare.

Oriktiga uppgifter

§ 2 Förmåner grundar sig på uppgifter som arbetsgivaren och den anställde lämnat. Uppgifter som är av betydelse för att administrera GTP skall på begäran lämnas av arbetsgivaren eller den anställde. Om någon uppgift är oriktig eller ofullständig gäller vad som för sådant fall stadgas i försäkringsavtalslagen (2005:104).

Återköp

§ 3 Om förmånen vid utbetalningens början uppgår till ett sådant belopp som enligt inkomstskattelagen (1999:1229) får återköpas, kan försäkringsgivaren besluta att löpande utbetalning skall bytas mot ett engångsbelopp. Detta engångsbelopp beräknas enligt reglerna om återköp i försäkringsgivarens försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniska beräkningsunderlag.

Bestämmelser för ålderspension

Intjänande av pension

§ 4 Intjänande av ålderspension sker genom att arbetsgivaren betalar en pensionspremie till den anställdes ålderspension från och med den månad hen fyller 22 år eller från den tidigare tidpunkt då arbetsgivaren och den anställde träffar överenskommelse om.

Arbetsgivaren kan besluta att premie för anställd som uppnått 65 år inte ska betalas.

Premien beräknas i procent på den anställdes pensionsmedförande lön. Premien skall vara 4,5 procent på lönedelar upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. På lönedelar som för viss månad överstiger 7,5 inkomstbasbelopp/12 skall premien vara 30,0 procent.

Premien betalas månadsvis i efterskott.

Ränta betalas på retroaktiva premier som har förfallit till betalning enligt regler som fastställs av Fremia och LO.

Premiefrielse gäller inte för premier inbetalda före den anställde fyllt 22 år.

§ 4a Parterna är överens om att arbetsgivare och lokal facklig organisation, samt Fremia och förbund inom LO, kan överenskomma om att ålderspensionen ska kunna kompletteras med ytterligare premie. Sådan överenskommelse kan även träffas mellan arbetsgivare och den anställde.

Pensionsmedförande lön

§ 5 Den pensionsmedförande lönen utgörs av utbetald kontant bruttolön.

Pensionsålder och pensionens storlek

§ 6 Förmånen beräknas som en livsvarig pension men kan betalas ut, helt eller delvis (partiellt uttag), under en begränsad tid om den anställde så önskar. Pensioneringssyfte är ett krav vid partiellt uttag och för uttag kortare tid än fem år. Regelverket för detta fastställs av KFF-nämnden. Pensionen betalas ut från och med den månad som den anställde begär. Pensionen utbetalas normalt månadsvis i efterskott. Utbetalning pågår längst till och med den månad då den anställde avlider.

Pensionen kan tidigast börja utbetalas då Inkomstskattelagen så medger. Begär inte den anställde annat utbetalningstillfälle utbetalas pension från och med den månad som följer på att den anställde uppnår i § 32 a LAS angiven ålder.

Pensionens storlek är bland annat beroende av värdet av tillgodoräknade premier och avkastningen på dessa, åldern vid utbetalningens början samt valet mellan livsvarig och tidsbegränsad utbetalning. Pensionen ska beräknas lika för kvinnor och män.

Anmärkning:

Belopp enligt "Försäkringsbestämmelser enligt övergångsreglerna för födda 1933-1968" utbetalas livsvarigt och tidigast från 60 års ålder.

Val av förvaltare och dispositionen av premien

§ 7 Den anställde väljer hur pensionspremien skall förvaltas, se nedan. För ålderspension kan återbetalningsskydd väljas (se § 8). Även den som har rätt till premiefrielseförsäkring utan att vara anställd kan välja förvaltare och hur premien skall disponeras. För val av återbetalningsskydd erfordras i vissa fall hälsoprövning.

Den anställde anmäler sitt val till Pensionsvalet. Anmält val gäller tills nytt val sker.

Pensionsvalet har rätt att ta ut av KFF-nämnden godkänd avgift för att täcka sina kostnader. Avgiften dras av från den anställdes pensionspremie.

Den anställde och den som har rätt till premiefrielseförsäkring kan välja traditionell pensionsförsäkring eller fondförsäkring hos försäkringsgivare som träffat administrationsavtal med Pensionsvalet.

KFF-nämnden äger att fatta beslut om försäkringsgivare har rätt att träffa administrationsavtal med Pensionsvalet.

Avstår den anställde från att välja är det försäkringsbolag som KFF-nämnden bestämmer försäkringsgivare för en traditionell pensionsförsäkring utan återbetalningsskydd.

I fråga om överskott och återbäring gäller försäkringsgivarens försäkringstekniska riktlinjer.

Flytt av pensionskapital

§ 7a Den anställde har rätt att flytta det intjänade pensionskapitalet till annan förvaltare som meddelar GTP enligt dessa regler. Försäkringsgivare och Pensionsvalet har rätt att ta ut av KFF-nämnden godkända avgifter för att täcka kostnaden för flytt av kapital. Avgifterna dras av från den anställdes pensionskapital.

Om Pensionsvalet, efter KFF-nämndens godkännande, säger upp administrationsavtal med en försäkringsgivare som meddelar GTP skall pensionskapitalet i försäkringarna kunna flyttas till annan försäkringsgivare för GTP. Detta sker enligt regler som fastställs av KFF-nämnden.

Återbetalningsskydd

§ 8 Den anställde kan välja återbetalningsskydd för ålderspension. Återbetalningsskydd gäller tidigast från och med den månad den försäkrade fyller 22 år och innebär att pension till förmånstagare enligt § 10 kan utbetalas vid den försäkrades dödsfall.

Vid dödsfall innan ålderspensionen börjat utbetalas till den försäkrade, utbetalas värdet av det intjänade pensionskapitalet till förmånstagare i fem år.

Vid dödsfall efter det att livsvarig ålderspension börjat utbetalas till den försäkrade, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare och upphör senast 20 år efter det att ålderspensionen börjat utbetalas.

Vid dödsfall efter det att temporär ålderspension börjat utbetalas till den försäkrade, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare under så lång tid som återstår av den avtalade tiden för utbetalning av pension.

Utbetalning sker endast så länge som förmånstagare finns.

Om återbetalningsskydd väljs senare än vid första möjliga valtillfälle eller mer än sex månader efter en familjehändelse erfordras hälsodeklaration. Med familjehändelse avses när en försäkrad gifter sig, blir sambo eller får barn.

Återbetalningsskyddet omfattar normalt hela det pensionskapital som tjänats in i GTP och mellan parterna tidigare gällande pensionsbestämmelser från och med

1997, oavsett förvaltare. För anställd som lider av allvarlig sjukdom beviljas återbetalningsskydd enbart avseende premier som tjänas in från och med månaden efter valet av återbetalningsskydd.

Återbetalningsskyddet kvarstår även efter det att ålderspensionen börjat utbetalas, om det inte väljs bort. Om återbetalningsskydd valts bort, och ålderspension börjat utbetalas, kan det inte återinföras.

Om pensionsutbetalning påbörjats är det inte längre möjligt att välja återbetalningsskydd.

Återbetalningsskydd kan dock väljas för nyintjänade pensionspremier.

Värdebesked

§ 9 Pensionsvalet utfärdar värdebesked till den anställde med uppgift om pensionskapitalets värde för varje år som premie tillgodoförts den anställde.

Den anställdes arbetsgivare har rätt att från Pensionsvalet få del av informationen i den del uppgifterna behövs för att bedöma arbetsgivarens avdragsrätt för pensionskostnader.

Förmånstagare

§ 10 Generellt förordnande

Förmånstagare till ålderspensionens återbetalningsskydd är, om inte annat skriftligen anmälts till Pensionsvalet, i första hand den försäkrades make, registrerad partner eller i andra hand sambo och i tredje hand den försäkrades arvsberättigade barn (oavsett ålder). Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas pensionen i lika proportioner.

Make respektive registrerad partner är förmånstagare till dess att dom om äktenskapsskillnad respektive upplösning av registrerat partnerskap vunnit laga kraft.

Med sambo avses ogift person med vilken ogift försäkrad som vid dödsfallet stadigvarande under minst sex månader sammanbott under äktenskapsliknande förhållanden.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin rätt, varvid den eller de förmånstagare inträder som skulle fått rätt till pensionsbelopp om den avstående varit avliden.

Särskilt förordnande

Den försäkrade kan skriftligen till Pensionsvalet anmäla annat förmånstagarförordnande. Sådant förordnande kan endast omfatta följande personer

- a) make/registrerad partner eller tidigare make/registrerad partner
- b) sambo eller tidigare sambo
- c) barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person enligt a) eller b).

Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas pensionen i lika proportioner såvida inget annat anges.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin rätt, varvid den eller de förmånstagare inträder som skulle fått rätt till pensionsbelopp om den avstående varit avliden.

Särskilt förordnande omfattar hela det pensionskapital som tjänats in i GTP från och med 1997, samt det pensionskapital som tjänats in i GTP och mellan parterna tidigare gällande pensionsbestämmelser, oavsett förvaltare. Förordnandet gäller så länge försäkringen gäller eller till dess det återkallas eller ändras.

GTP-Familjeskydd

Försäkringsbestämmelser m m

§ 1 För GTP-familjeskydd gäller de gemensamma försäkringsbestämmelser för Avtalsförsäkringar Fremia-LO och de bestämmelser i övrigt som fastställs i överenskommelser som träffas av Fremia och LO.

Försäkringsgivare för GTP-familjeskydd är Folksam Tjänstepension AB, med organisationsnummer 559337-6741.

Försäkringstagare - försäkrad

§ 2 Med försäkringstagare menas arbetsgivaren. Ifråga om rätten att förordna förmånstagare ska dock varje försäkrad anses som försäkringstagare. Medförsäkrad menas den på vars liv försäkringen gäller.

När försäkringsskyddet träder i kraft

§ 3 Försäkringsskyddet inträder när den försäkrade fyllt 18 år och påbörjat en tillsvidareanställning eller en visstidsanställning för att utföra arbete under minst tre kalendermånader.

I det fall en anställd inte längre uppfyller arbetsvillkoret enligt första stycket på grund av sjukdom, föräldraledighet i samband med barns födelse (högst 13 månader) eller ledighet enligt förtroendemannalagen (FML) § 6, fortsätter försäkringen att gälla. I de fall en anställd inte uppfyller arbetsvillkoret enligt första stycket på grund av att den anställda blivit uppsagd på grund av arbetsbrist, gäller bestämmelserna om efterskydd § 11. 1

När försäkringen upphör

§ 4 Försäkringen upphör när den försäkrade

- inte längre är anställd och inte heller omfattas av försäkringen via en ny anställning som ger rätt till GTP-familjeskydd
- uppnår i § 32 a LAS angiven ålder

eller när uppsägningen av arbetsgivarens anslutning till Pensionsvalet enligt § 6 i de gemensamma försäkringsbestämmelserna för Avtalsförsäkringar Fremia-LO träder i kraft.

**Anmärkning*

Har den försäkrade pensionerats enligt särskild överenskommelse med arbetsgivaren och premie till GTP betalats gäller GTP-familjeskydd så lång tid premien avser, dock längst till i § 32 a LAS angiven ålder.

Pensionens storlek

§ 5 Pensionens årsbelopp utgör två förhöjda prisbasbelopp.

Anmärkning:

Det förhöjda prisbasbeloppet definieras i 2 Kap. 8 § socialförsäkringsbalken (SFB).

Samordning

Den försäkrade kan aldrig omfattas av mer än en familjeskyddsförsäkring i GTP.

Utbetalning av pension

§ 6 Avlider den försäkrade, utbetalas pension under fem år från och med månaden efter dödsfallet.

Pensionen betalas ut månadsvis i efterskott till förmånstagare. Förfallodag är den sista i varje månad. Saknas förmånstagare sker ingen utbetalning.

Avlider förmånstagare under utbetalningstiden, tillfaller pensionen månaden för dödsfallet förmånstagarens dödsbo.

Förmånstagare

§7 Förordnande

Generellt förordnande

Förmånstagare till varje månads utbetalning av pensionen är i första hand den försäkrades make/maka, registrerade partner, i andra hand sambo eller, om dessa inte finns, i tredje hand den försäkrades arvsberättigade barn - om inte den försäkrade skriftligen anmält annat förordnande till Pensionsvalet.

Make respektive registrerad partner är förmånstagare till dess att dom om äktenskapsskillnad respektive upplösning av registrerat partnerskap vunnit laga kraft.

Förmånstagaren kan senarelägga utbetalning av pension, se nedan. Däremot kan inte förmånstagaren göra något eget förordnande.

Sambo

Med sambo avses ogift person med vilken ogift försäkrad som vid dödsfallet stadigvarande under minst sex månader sammanbott under äktenskapsliknande förhållanden.

Make/maka, registrerad partner eller sambo avlider

I de fall make/maka, registrerad partner eller sambo avlider innan pensionen betalats ut till fullo, inträder den försäkrades arvsberättigade barn som förmånstagare.

Särskilt förordnande

Annat förordnande än det ovan angivna måste för att gälla anmälas skriftligen till Pensionsvalet. Det får endast omfatta personer som enligt inkomstskattelagen (1999:1229) kan vara förmånstagare till pensionsförsäkring, d.v.s.

- a) make/maka, registrerad partner eller tidigare make/maka, registrerad partner
- b) sambo eller tidigare sambo
- c) barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person enligt a) eller b).

Omfattar förordnandet annan person, är det i denna del utan verkan.

För förmånstagare enligt a, b, och c ovan gäller att de är förmånstagare till varje månads utbetalning av pension.

En förmånstagare kan inte genom särskilt förordnande ges större rätt att förfoga över försäkringen än vad som gäller enligt det generella förordnandet.

Har ett särskilt förordnande gjorts, gäller det så länge den försäkrade omfattas av GTP-familjeskydd och så länge anställningen består eller till dess den försäkrade genom ny anmälan ändrar förordnandet.

Byter den försäkrade anställning gäller förordnandet under förutsättning att

- GTP-familjeskydd gäller i den nya anställningen
Och
- den nya anställningen börjar i anslutning till att den förra anställningen upphört och innan efterskyddstiden enligt § 11 löpt ut.

Uppfylls inte de ovan angivna kraven förfaller det av den försäkrade skrivna förordnandet.

Avstående från pension

Förmånstagare kan skriftligen till Folksam förklara sig avstå från sin rätt som förmånstagare till pension från försäkringen.

Ett avstående kan göras innan förmånstagaren mottagit någon utbetalning av pension, men det kan även göras efter det att förmånstagaren mottagit en eller flera utbetalningar av pension från försäkringen. Ett avstående avser alla framtida utbetalningar av pension och kan inte villkoras.

Har ett avstående gjorts och det senare kommer att saknas förmånstagare, inträder åter den som avstått som förmånstagare.

Rätt att senarelägga utbetalning av pension

Förmånstagare kan genom skriftlig anmälan till Folksam bestämma att pension ska betalas ut senare än enligt § 6. Anmälan om senareläggning ska göras före den första utbetalningen av pension.

Förmånstagare kan senarelägga utbetalning av pension så att utbetalningen börjar senast den 60:e månaden efter dödsfallet. Den kortaste period man kan senarelägga uttag av pension är sex månader. Senareläggs utbetalning av pension, ökas pensionen med 0,25 procent för varje månad som utbetalningen senarelagts.

Har förmånstagare senarelagt utbetalning av pension (uppskov), men avlider under tiden för uppskovet, börjar utbetalning av pension från och med månaden efter dödsfallet, förutsatt att annan förmånstagare finns. Pensionen räknas då om, som om uppskov endast har begärts till denna tidpunkt.

Oriktiga uppgifter

§ 8 Har försäkringstagaren lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter som är av betydelse för att bedöma försäkringsrisken, kan det medföra försäkringens ogiltighet enligt försäkringsavtalslagens bestämmelser. Samma bestämmelser tillämpas om uppgifterna lämnats av den försäkrade.

Premie

§ 9 Premien för GTP-familjeskydd samt premiefrielse belastar respektive arbetsgivare på avtalsområdet.

Premiefrielse

§ 10 Premiefrielse för GTP-familjeskydd medges för tid då den anställda uppfyller villkoren för premiefrielse till 100 procent på grund av sjukdom eller olycksfall för GTP-ålderspension enligt försäkringsvillkoren för premiefrielseförsäkring.

Premiefrielse för GTP-familjeskydd medges tidigast från och med månaden efter den under vilken den anställda fyller 18 år och längst till och med kalendermånaden före den under vilken 65 års ålder uppnås.

Efterskydd

§ 11 Om en försäkrad har omfattats av GTP-familjeskydd i minst sex kalendermånader och försäkringen inte längre gäller på grund av att

- anställningen upphört
eller
- arbetsgivarens anslutning till Pensionsvalet är uppsagd och uppsägningen har trätt i kraft

gäller efterskyddet i tre kalendermånader utöver den månad under vilken GTP-familjeskydd upphörde, dock längst till dess att försäkringen på nytt blir gällande.

Efterskyddet förlängs om den försäkrade blir sjuk under tiden efterskyddet gäller. Skyddet förlängs med lika många dagar som sjukdomen varar.

I det fall den anställda blivit uppsagd på grund av arbetsbrist gäller efterskyddet under det kalenderår som den anställda blivit uppsagd, dock minst tre månader. Förutsättning för att efterskyddet ska gälla är att den försäkrade i sin tidigare anställning uppfyllde arbetsvillkoret enligt § 3, första stycket.

Om den försäkrade under efterskyddstiden ansluter sig till annan gruppensionsförsäkring eller tecknar fortsättningsförsäkring, minskas efterskyddet med det försäkringskydd hen därigenom erhåller.

Efterskydd gäller inte längre än till månaden före den under vilken den försäkrade fyller i § 32 a LAS angiven ålder.

Fortsättningsförsäkring

§ 12 Paragrafen är ej tillämplig.

Värdesäkring

§ 13 Sänkning av det förhöjda prisbasbeloppet föranleder inte minskning av pensionsbeloppen. Senare höjning av det förhöjda prisbasbeloppet beaktas endast i den mån det därigenom blir högre än det var före sänkningen.

Deltagande i främmande krig eller i politiska oroligheter utom Sverige

§ 14 Den försäkrade ska inte omfattas vid

- dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar då den försäkrade deltar i krig eller i politiska oroligheter utom Sverige
- dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter sådant deltagande och som kan bero på kriget eller oroligheterna.

Deltagande i militär fredsbevarande verksamhet i FNs regi, eller enligt beslut av OSSE (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) räknas inte som deltagande i krig eller politiska oroligheter.

Förfogande över försäkringen

§ 15 Försäkringen kan inte överlåtas, pantsättas, belånas eller återköpas. Den kan inte heller ändras så att den inte längre uppfyller inkomstskattelagen föreskrifter för pensionsförsäkring.

Åtgärder för utbetalning

§ 16 Dödsfall anmäls till Pensionsvalet enligt instruktion från försäkringsgivaren. För att förmånstagaren ska vara berättigad till utbetalning ska hen på egen bekostnad skicka in de handlingar och ge de medgivanden som försäkringsgivaren bedömer vara nödvändiga för att bedöma rätten till ersättning.

Räntebestämmelser

§ 17 Fördröjs utbetalning av pensionsbelopp betalas ränta enligt av parterna godkända försäkringsvillkor.

Premiebetalning till GTP vid uppsägning på grund av arbetsbrist

§ 1 Arbetstagare som blir uppsagd på grund av arbetsbrist erhåller en engångspremie till GTP om arbetstagaren har intjänat pensionsrätt i GTP under minst 36 månader i den tidsperiod på 60 kalendermånader som föregår den månad då anställningen upphör. Dock föreligger inte rätt till engångsbelopp om arbetstagaren

- erhåller anställning hos samma arbetsgivare inom 3 kalendermånader efter den då anställningen upphör.
- intjänar pensionsrätt i GTP helt från premiebefrielseförsäkring vid tidpunkten

Blir arbetstagare senare frisk kan rätt till engångsbelopp finnas.

§ 2 Engångsbeloppet ska motsvara de premier som inbetalats för det antal kalendermånader som KFF-nämnden beslutat ska gälla för respektive kalenderår och som föregår den kalendermånad under vilken anställningen upphör. Engångsbeloppet beräknas dock ej för fler antal kalendermånader än.

- vad som återstår till i § 32 a LAS angiven ålder eller
- vad som återstår av det antal kalendermånader KFF-nämnden beslutat ska gälla efter avdrag av det antal kalendermånader pensionsrätt i GTP intjänats från premiebefrielseförsäkring, räknat från tidpunkten för anställningens upphörande.

Intjänar arbetstagare vid tidpunkten för uppsägningen samtidigt pensionsrätt i GTP från mer än en arbetsgivare eller från arbetsgivare och premiebefrielseförsäkring ska engångspremie endast baseras på den pensionsrätt som intjänats hos den arbetsgivare från vilken den anställda blivit uppsagd. Blir arbetstagaren senare frisk eller uppsagd från arbetsgivare från vilken pensionsrätt undantagits vid beräkning av engångsbelopp till GTP kan KFF-nämnden besluta att nytt engångsbelopp får utges oaktat bestämmelserna i § 3.

§ 3 Rätt till nytt engångsbelopp föreligger ej förrän 60 kalendermånader förflutit räknat fr.o.m. kalendermånaden efter den som (tidigare) föranlett utbetalning av engångsbelopp till GTP.

§ 4 Arbetsgivare skall göra anmälan senast inom 6 månader från anställningens upphörande. Om arbetsgivare ej gjort anmälan kan den anställda inkomma med anmälan inom 24 månader från anställningens upphörande för rätt till engångsbelopp skall föreligga.

§ 5 Arbetstagaren tillgodoräknas engångspremie till GTP 6 månader efter det att Pensionsvalet fått in de uppgifter som behövs för att pröva arbetstagarens rätt till och storleken av engångsbeloppet till GTP.

Premie utdebiteras från Stiftelsen för kollektivavtalsgaranti m.m. för KAP inom avtalsområdet Fremia-LO.

§ 6 KFF-nämnden fastställer för ett år i taget antalet månader som ska ligga till grund för engångsbeloppet.

Premiebetalning vid ledighet enligt förtroendemannalagen (FML) § 6

§ 1 Vid ledighet enligt FML § 6 där facklig kollektivavtalsbärande organisation utger ersättning för förlorad arbetsförtjänst erlägges premie till GTP. Sådan premie upprätthålls dock tidigast fr o m den månad den förtroendevalde har uppnått 22 års ålder.

§ 2 Underlag för premie tillställs Pensionsvalet årligen av central facklig organisation.

Premie utdebiteras från Stiftelsen för kollektivavtalsgaranti mm för KAP inom avtalsområdet Fremia-LO.

Försäkringsbestämmelser enligt övergångsreglerna för födda 1933 - 1968

Belopp enligt övergångsreglerna tillkommer den som har tillgodoräknats STPK-år och uppfyller någon av följande förutsättningar:

Anställd som omfattades av försäkringsavtal om STPK den 31 december 1996.

Förtidspensionerad som den 31 december 1996 omfattades av försäkringsavtal om STPK. Här avses även den som den 31 december 1996 var sjuk och som i direkt anslutning till denna sjukperiod får sjukersättning eller aktivitetsersättning (före 2003:förtidspensioneras).

Den som har tillgodoräknats minst 3,00 STPK-år.

Belopp betalas ut i form av pension enligt § 1, som sjuklivränta enligt § 2 eller i form av förlängd livränta enligt § 3.

Pension

§ 1 Pensionens storlek beräknas enligt särskilda bestämmelser och med hänsyn till bland annat tillgodoräknade STPK-år och pensionsgrundande lön under dessa STPK-år.

STPK-år tillgodoräknas enligt varje kalenderårs försäkringsbestämmelser för STPK, dock längst till och med 1996.

Anställd som den 31 december 1996 omfattades av försäkringsavtal om STPK och som före denna tidpunkt tjänat in fribrev eller livränta från erkänd pensionsplan får som STPK-år tillgodoräkna pensionsgrundande tid som fullgjorts enligt den erkända pensionsplanen från 28 års ålder. Pensionen reduceras i dessa fall med värdet av fribrevet eller livräntan per den 31 december 1996. Med pensionsplan avses här plan som senast den 31 december 1996 av Fremia och LO erkänts för samordning enligt försäkringsvillkoren för STPK.

Sjuklivränta

§ 2 Förtidspensionerad som den 31 december 1996 omfattades av försäkringsavtal om STPK har från och med den månad den anställde fyller 65 år rätt till sjuklivränta från Afa Sjukförsäkring. Här avses även den som den 31 december 1996 var sjuk och som i direkt anslutning till denna sjukperiod får sjukersättning eller aktivitetsersättning (före 2003:förtidspensioneras).

Sjuklivräntan beräknas enligt särskilda bestämmelser och med hänsyn bland annat till tillgodoräknade STPK-år och livräntegrundande lön under dessa STPK-år. Livräntans storlek för aktuella åldersgrupper ska motsvara de riktmärken för pensionsnivåer som gäller för arbetare som omfattas av de definitiva övergångsreglerna från STP.

Sjuklivräntan beräknas i proportion till den nedsättning av arbetsförmågan som sjukdomen eller olycksfallet givit upphov till.

Förlängd livränta

§ 3 Förtidspensionerad som den 31 december 1996 omfattades av försäkringsavtal om STPK och som den 31 december 1996 uppbar livränta enligt lagen om arbetsskadeförsäkring eller enligt samma lag får livränta till följd av arbetsskada som inträffat före 1997, har från och med den månad den anställde fyller 65 år rätt till förlängd livränta från Afa Trygghetsförsäkring. Här avses även den som

den 31 december 1996 var sjuk och som i direkt anslutning till denna sjukperiod får sjukersättning eller aktivitetsersättning (före 2003: förtidspensioneras).

Förlängd livränta beräknas enligt särskilda bestämmelser och med hänsyn bland annat till tillgodoräknade STPK-år och livräntegrundande lön under dessa STPK-år. Livräntans storlek för aktuella åldersgrupper ska motsvara de riktmärken för pensionsnivåer som gäller för anställd som omfattas av de definitiva övergångsreglerna från STP.

Förlängd livränta beräknas i proportion till den nedsättning av arbetsförmågan som arbetsskadan givit upphov till.

Återbäring och värdesäkring

§ 4 Pension enligt övergångsreglerna för födda 1933 - 1968 kan berättiga till återbäring enligt vad som stadgas härom i försäkringsgivarens försäkringstekniska riktlinjer. Återbäring är försäkringens andel i det överskott som uppstår om utvecklingen av dödlighet, kapitalavkastning och driftskostnader blir gynnsammare än vad som ursprungligen antagits. Överskottet fördelas per försäkring med hjälp av återbäringsräntan men tilldelas försäkringen först i samband med varje utbetalning. Så länge överskottet inte är utbetalt eller förfallit till betalning är det inte garanterat och utgör därför en del av försäkringsgivarens riskkapital. Detta innebär att eventuella framtida underskott kan leda till att uppkommen återbäring reduceras. Återbäringens beräknade storlek redovisas årligen i särskilt besked från försäkringsgivaren. Eventuell återbäring utges som tillägg till de utfästa pensionerna och till belopp som utbetalas vid återköp.

Afa Sjukförsäkring respektive Afa Trygghetsförsäkring ska värdesäkra sjuklivräntan respektive förlängda livräntan genom att höja dessa med motsvarande höjningen av prisbasbeloppet sedan pensionsålderns uppnående.

Utbetalning

§ 5 Belopp enligt övergångsreglerna betalas ut från och med den månad den försäkrade uppnår 65 års ålder till och med den månad under vilken den försäkrade avlider. Belopp i form av pension kan efter överenskommelse mellan den försäkrade och Folksam börja betalas ut från annan tidpunkt, dock tidigast från 60 års ålder.

Pension från Folksam samordnas med sjuklivränta från Afa Sjukförsäkring och förlängd livränta från Afa Trygghetsförsäkring.

